

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő Rudnyánszky Gyula.	Kiadó laptulajdonos: László József.	Egyesületi ára 4 fillér. Kisírási díj és kiadóhivatal: Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon
Belföldi: Negyedévre	3 korona			
Egy évre:	12 „			
Külföldi: Negyedévre	5 „			
Egy évre:	20 „			

ROSTA.

Gyakorlatról jönnek haza a honvédek, Utjokban a 48-as honvédsírok mellett haladnak el. És az ezredes megállítja a bakákat és hősokeket megillető tisztelettel emlékezik meg a porladozókról.

Mindez oly egyszerű, természetes, mint a nap az égen és minálunk mégis feltűnik és az újság esetet csinál belőle.

Valószínű, hogy százszor megtörténik ilyesmi, de senki se veszi észre. De ha véletlenül megtudja valaki, már fujta a dicséret harsonáját. Épp így vagyunk az atrocitásokkal is. Férge szemmel, mohón, szinte lázasan keressük, lessük, kutatjuk: mit csinálnak katonáék és mindjárt dobra ütjük, ha valamit megszimatolunk.

Pedig uram fia! mi van effélékben feltűnő? Hiszen a valódi katona még az ellenség hősei előtt is meghajtja kardját, lobogóját! . . .

* * *

Budapestnek nemsokára egy millió lakosa lesz. Még Amerikának sincs városa, mely ily csodálatos gyorsasággal növekedett volna meg. Szinte szédítő országunk szívének e mesés gyarapodása!

De vajjon igazán országunk szíve é az a nagy világváros? és vajjon igazán világváros é az a nagy falu? Bizony, ha gyelmesebben szemléljük ezékesfővárosunk rohamos fejlődését, nem igen telhetik örömiink ebben a fejlődésben.

A világ minden nagy városának van valamely eredeti tulajdonsága, sajátos jellemző vonása, mely minden más világvárostól megkülönbözteti. A párisi, a berlini, a bécsi embert mindenütt meg lehet ismerni. De miről ismerhetünk rá a budapesti emberre? Ezt nem jó emlegetni!

Mondják, hogy Budapest megmagyarosodott. A múlt század elején Buda

unalmas német városka, Pest piszkos német falu volt. Hát igaz, most már Budapesten többen beszélnek magyarul. De nemzetivé izmosodott-e ez a mi dédelgetett hősiünk? Bizony nem! Inkább rontó hatása van nyelvünkre, meggyarságunkra, nemzeti fajbéli vonásainkra.

Budapest ma a világ legnemzetközibb nagyvárosa.

* * *

Hiába, csak nem tagadható, hogy a színház nem közművelődési intézmény többé, hanem közönséges üzlet.

Nem az igazgatók és színészek szelleme arról a kiáltó bizonyíték, hanem a szinpadai írók, az ugynevezett szerzők viselkedése, erkölése, munkálkodása.

A szinpadai írók az irodalmat többnyire csak mint árucikket ismerik. Nem is annyira tehetség, hivatás, költői alkotó erő kell ahhoz, hogy valaki nálunk szinpadai művel sikert arasson, hanem inkább élelmesség, vakmerőség és üzleti szellem.

A legtehetségtelenebb írőkukacok szerepelnek leggyakrabban a színházak műsorán.

Ezek attól se riadnak vissza, hogy a más portékájával kereskedjenek. A szinpadai kufárkodás odáig fajult, hogy idegen művek (rossz fordításban) eredetiek gyanánt — jövedelmezhetnek és az ügyes író kereskedők elszedegetik jeles, de kevésbé élelmes írók alkotásait és jó vásárt iparkodnak csinálni. Ujabbán egy pár riktó ilyen eset került napfényre. Egy félreismert magyar Shakspeare két felvonást esapott Balassa Ármin szegedi író gyönyörű egyfelvonásos népszínműve elé s ezt aztán mint sajátját árulta s kis hja, hogy el nem is adta!

És ez az eset nem áll magában!

Valóságos kereskedés folyik a magyar szinpadokon és míg az üres fejű kufárok hiznak, a nemzeti irodalom vérszegénységben senyvedez.

A munka bajai.

szept. 14.

A legutóbbi esztendőben a magyar munkásságon, különösen a fővárosban valóságos sztrákdüh vett erőt. S miután mint mindenben, úgy a munkásügyekben is a főváros példája ad irányt a vidéknek, foglalkoznunk kell ezzel a dologgal a vidék szempontjából is. Hiszen ime máris látjuk, Debrecenben a fővárosi munkásháboru hatását. Oly könnyelműen és meggondolatlanul mint nálunk, Európa egy országában sem lépnek sztrájkba a munkások. Elég egy incidens, egy vagy két munkás érdekének vagy önérzetének megbántása s máris körülhordozzák izgatók a véres kardot s a családos, anyagi gondokkal terhelt munkások ezrei kimondják a munkaszünetetést. Eélretereszik aszerzőszámot, amivel nemesak a közfogyasztásnak s a munkaadóknak ártanak, hanem első sorban önönmaguknak. Mert mint a példák is igazolják, úgy a közfogyasztás mint a munkaadók sokkal inkább kibírják a sztrájk következményeit, mint a munkások, akik egy-két-három hétig tartó munkaszünetetés ideje alatt teljesen tönre mennek anyagilag.

Ha nézzük a külföld munkásmozgalmait, látni fogjuk, hogy a lehető legalaposabb megfontolás és a sérelmeknek alapos felszaporodása s annál több alkudozás éstanácskozás után határozzák el magukat valamely szakma munkásai az ultima ratióra. Nálunk egy-kettőre megvan ez az ultima ratio, mintha csak valami jelentéktelen, semmi dologról lenne szó. Egymást érik az olyan munkaszünetetések melyeknek semmi vagy kevés értelmük van s ha olvassuk a sztrájkolók követeléseit, elszörnyűködünk a fölött, hogy ilyen semmi dolgok miatt tudták magukat

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: hurutos bajainál, úgymint idült bronchitis, szamárhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Emeli az étvágyat érs testület, elővívija a köhögést és a köpöket és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban úgyszemint 4—5 kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantli sággal legyen ellátva!

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

ezek a vagyontalan, kétkező munkájából élő emberek a munkaszünetésre elszánni.

A sztrájkjal is úgy vagyunk, mint az első időben minden intézménnyel, melyet a külföldtől veszünk át. Munkásaink még nem hatoltak bele a munkaszünetés erkölcsi és anyagi lényegébe, nem forrott még ki bennük az a megálapított magasabb nézőpont, amelyről a sztrájkot, okait, következményeit, hatását helyesen elbírálni tudnák. Ugy vanunk a munkaszünetéssel, mint a vad emberek az ágyuval, melyet félelmetessége és ereje dacára nem tudnak a harcban használni. Éppenséggel nem törődnek azzal, alkalmasak-e, vagy rosszak-e a munkaadók anyagi viszonyai, nem törődnek gazdasági helyzettel sem hanem egy-két izgató, többnyire igazságtalan és hazug tendenciájú beszéd elhangzása után leteszik a szerszámot. Innen van azután az, hogy nálunk a legtöbb munkaszünetés csufos vereséggel végződik, mert igazságtalan és akalmatlan időben keletkezett volt. Manapság a munkaadók nem állnak tétlenül a munkaszünetéssel szemben s erélyes retorziókkal lépnek fel. A gyárosok és mesterek egyszerűen szervezkednek a munkásokkal szemben olyképpen, hogy mindaddig, míg valamely szakma gyárában, vagy műhelyében sztrájk folytán szünetel a munka, egyáltalában nem dolgoztatnak, vagyis ők is sztrájkolnak a munkásokkal szemben. Ezt az eljárást, miután Krimicsau, német gyárvárosban volt reá az első példa, Krimicsaunak nevezik.

Egy külföldi intelligens munkás vezér elsőrnyüködnék ha látná, hogy nálunk milyen okokból és milyen körülmények között keletkeznek a munkaszünetések. Az éretlen tömeget gyanus ekzisztenciák, munka kerülő mesterlegények, zugirászok izgatják fel, nem egyszer megtörtérik, hogy ezek a tipikus budapesti munkás vezérek egyszerűen megrevolverezik a gyárosokat és mestereket s megvásároltatván magukat, s munkaszünetés kitörését egy két hónapra elhalasztják.

Mindezen oknál fogva nagy szükségét érezzük egy sztrájk törvénynek mely szabályozza a munkaadó és munkás helyzetét és kötelességeit az ilyen rendkívüli esetekben és szigorú büntetéssel sújtsa azokat a hivatalnokokat, akik munkaszünetésre izgatnak. Nem láttunk még gyárost vagy mestert, akit a munkaszünetés tönkretett volna. De számtalan munkás és családja züllött el, rongyolódott le egy hosszabb munkaszünetés alatt, vagy maradt kenyér nélkül esztendőkre azután. Mindkét félnek immiens érdeke a jó, megfelelő sztrájk törvény.

A hipnotizmus áldozata.

Egy tragédia évtordulója.

Tíz esztendő szomorú jubileuma lesz holnap egy megható tragédiának, a mely annak idején világra szóló szenzáció volt. Egy decenniummal ezelőtt ugyanis alapi Salamon Tódor földbirtokos tuzséri kastélyában hipnotizálás közben hirtelen meghalt a háziúr szép, fiatal leánya, Salamon Ella. Aki örökre elaltatta, az Neukom Ferenc verseci artéri kutfuró és gyártulajdonos, egyben korának legnevezetesebb hipnotizőrje volt

Magyarországon. Mestersége vitte Tuzsérre, a hol szívesen fogadták a nagyműveltségű, érdekes embert. Nagy uritársaság gyűlt össze a kastélyban, az álomlátás csudáiról folyt a szó s Neukom kijelentette, hogy bizonyára többen akadnak a jelenlevők közül, akiket ő eltudna altatni. Különösen jó médiumnak bizonyult Salamon Ella, akivel aztán heteken át a legbámulatosabb dolgokat produkálta. A hipnozis különben is kitűnő hatással volt a leányra, gyöttrő főfájását egészen megszüntette.

Egyszer aztán — hónapok mulva — örökre elaludt a leány. Aznap Neukom kijelentette, hogy különösen érdekes dologgal fog megpróbálkozni. Van ugyanis — mondta — Versecen egy fivestvére, aki hosszabb idő óta vért hány. Az orvosok nem tudtak biztos diagnózist megállapítani; nem tudták, vajjon gyomorvérzésben szenved-e a beteg vagy tüdőbaj-e? Neukom maga az előbbi hitte és Salamon Ella utján akart megbizonyosodni a dolog felől.

Az alvó leányhoz, parancsoló hangon fordult:

— Versecen vagyunk, érti? Ebben és ebben az utcában lakik a testvérem! Látja?

— Nem találom, — felelt az alvó.

Neukom apróra megmagyarázta az utcát és a ház fekvését.

— Egy vörösfedelű ház, jobbra a harmadik szobában, ott vagyunk.

— Itt vagyunk! — felelte mély meggyőződéssel a leány.

Neukom tovább kérdezte?

— Hogyan van a testvérem?

— Nagyon beteg — volt a válasz.

— Mi baja van? Tuberkolózis-e? Beszélje el, mit lát? — faggatta tovább a sugalló.

Es most következett a misztikum. Salamon Ella, aki soha orvosi dologgal nem foglalkozott, el kezdte magyarázni Neukom testvéreinek a baját, olyan szakértéssel, a minőt kitűnő orvosok legkevesebb tíz évi gyakorlat után sajátítanak el. Ugy beszélt a száz és száz mérföldnyire levő beteg tüdejéről, mintha az tá-

Az ember tragédiája.

Jó ebéd után, egy fa hűvös árnyékában, olvastam „Az ember tragédiája”-t. A színes, megragadó képek, az ember örök küzdelme, az élet megfejthetetlen problémája foglalkoztatta elmémet. Adám és Éva örök története a titok esábitó délibábokban fűdött képzeletem előtt, hol eltűnve, hol eltűnve.

Almodozásomban csakhamar eltűnt a délibáb s egész áradat a küzködő embereknek láttam, kik mind egy irányba iparkodtak. A tömeg hullámzott, kavargott, zibongott. Mindenki a távolba nézett egy pontra szegzett tekintettel s lihegve haladt előre. A ki lassan ment vagy egy pillanatra megállt, azt félrelékték vagy eltiporták.

A kíváncsiságtól fölgerjedve, magam is közibük csaptam, velük rohanam előre. Csakhamar egy nagy, íves kaput láttam, melynek homlokfájára messze villogó betűkkel föl volt írva: Az élet utjai.

A bejáratnál hevesen dulakodtak az emberek. A gyengék, a fáradtak könnyörtelenül agyontiprattak. Szánakozni rajtuk nem értünk rá, mert magunkra kellett vigyáznunk. Egy emberhullám végre besodort engem is a kapun.

Itt a kép hirtelen átváltozott. Az emberek a körsugarak irányában mindenfelé széjjeloszladoztak és mindegyiket egy tulvilági alak — magam őket annak tartottam — fogadott és megajándékozta valamivel.

Hozzám egy jóságos arcú, ősz, gondör haju öreg közeledett. Szeméből az öröm és csalódás bánatos keveréke sugárzott felém: mintha örülne is, szánna is egyben. Elém lépett és bemutatta magát.

— Én az élet kalauza vagyok.

Jóságos modora és álmom furesa gondolkozásmódja engem bizalmasodásra ingereltek.

— Mit akarsz velem, jó öreg kalauzom?

— Az ur Isten engem bizott meg, hogy ellássalak az élet számára való szükséges utraival.

Mielőtt meglepetésemből fölocsudhattam volna, már kezem zsebeim tele voltak az öreg mindenféle ajándékaival.

Némelyike az ajándékoknak — az első pillanatra — úgy ragyogott előttem, mint a hajnali csillag. Az örömtől hajtva, az ajándékokat meg se köszönve, rohantam előre. Az öreg utánam kiáltott

de én rá sem hederítve, hallottam, hogy azt mondta: — Ne rohanj oly vakon, mint a többi és ne járj el dolgozban úgy, mint azok!

A kíváncsiságtól izgatottan bujtam el egy bokor mögé és legelőször is egy pompás ajándék után nyultam. Bimbóalaku volt: a szirmokat, a porba hánytam, hogy megtudjam, mi áll irva belül. Bele egy szó volt írva. Ismerős és mégis olyan furesa: Ifjuság.

Csudálkozásomra e pillanatban újra ifjunak éreztem magam. Szemem régi tűzben égett s a szívárvány minden színében láttam mindent. Erősnek, nagynak éreztem magam. Azt hittem, a világ enyém. A többi ajándéokra ügyet sem vetve, fűrgén lépkedtem előre a gondatlan mosolyu ifjúk körébe.

Hogy meddig mentem így, nem tudom, — hamar vége volt! — már is égette a markom a másik ajándék. Ez is olyan szép, kedves.

Csakugyan, még az előbbinél is hatalmasabb ajándékokra bukkantam. Ez már valóságos gyémántból való volt. Mikor fölnyitottam, mámorító illat csapott belőle rám.

Az ajándék maga a Szerelem volt.

nyéron feküdnék előtte, használta az összes orvosi műszavakat, amelyekről eddig fogalma sem volt s pontosan megmondta, milyen állapotban van Neukom testvérenek tüdeje, mennyire roncsolta meg azt a pusztító kórság, a mellbetegség.

Az irtózatos fáradság rettenetesen kimerítette a hipnotikus álomban alvó leányt. Halálos sápadtság terjedt el arcán. Neukom még csak egy kérdést akart tenni.

— Mondja meg hát ön mit vél a betegségről?

A médium csak nehezen tudta szót tagolni:

— Legyünk elkészülve a legrosszabbra!

Ezután a kijelentés után, amelylyel mintha a saját halálát jelentette volna be, Salamon Ella hirtelen félredőlt székén, rekedten hörgő kiáltás tört ki torkából és élettelenül esett le végre a földre. Az egész megrémült társaság odasietett. A leány pulzusa akkor még vert, ajka lélegzett. Rögtön éterinjekciót adtak neki, de hiába, néhány másodperc múlva kiszenvedett.

A tragikus eset következtében adta ki a belügyminiszter 1894. végén a hipnotizmusról szóló rendeletet, amely szerint csak orvosnak s annak is kivételesen szabad hipnotizálni. De titokban azóta is egyre folyik ez a komoly, veszedelmes passzió.

Zsigmond Sándort letartóztatták.

— szept. 14.

Zsigmond Sándor esperest tegnap Hoffmann vizsgálóbíró letartóztatta, ismereteselek ennek a kínos ügynek előzményei.

Mikor Zsigmond esperes büne kikapott, az egyházmegyei gyűlés azt határozta, hogy nem tesz ellene büntetői feljelentést.

— Nagyon estél, menj! — mon-

dotta az ősz Lengyel Imre királyi tanácsos. És Zsigmond Sándor elindult, hogy a hiányt pótolja, az egyházat a károsodástól megkímélje.

De hiába való volt fáradozása, mert a gyűlésen történtek már másnap reggel nyilvánosságra kerültek és a nyilvánosság előtt a legkegyetlenebbül s oly hangon tárgyalódott az eset, hogy Zsigmond Sándor már szeptember 9-én reggel elítélt ember volt.

Még szabadon járt, de alábbvaló volt a börtönbe vetett rabnál.

Igy hát akadémikus ériéküvé vált az egyházmegye nagylelkűsége, a valóságban Zsigmond Sándor végképen, menthetetlenül elesett.

Már akkor nyilvánvaló volt, hogy nem segíthet magán és nem lesz képes az elkallódott egyházi pénzek pótlására.

A tegnap beállott fordulat mégis váratlan és meglepő volt; jóllehet mindenki sejtette, hogy a följelentés s letartóztatás előbb-utóbb be fog következni.

A szomorú esetről tisztünk s kötelességünk határain belül a következőkben vagyunk hiralással.

*

Az a hír kelt szárnyra s látszott igaznak, hogy Zsigmond Sándor esperes ellen az egyházmegye nem tett és nem is tesz följelentést, mert Zsigmond megígérte, hogy a hiányzó 37,000 koronát október 1-ig pótolja.

Mindenki azt hitte már, hogy a bírói megtorlást elkerüli Zsigmond, a mi ugyan a nyilvános meghurcolás után rá nézve már erkölcsi és emberi szempontból nem sokat ért.

Tegnap azonban váratlan fordulat állott be.

Márk Endre, a tiszántuli egyházkerület ügyésze, a tiszántuli egyházke-

rület elnökségének megbízásából tegnap reggel 9 órakor büntetői feljelentést tett a debreceni kir. ügyészségnél Zsigmond Sándor esperes ellen sikkasztásért.

A feljelentést a kir. ügyészség azonnal kiadta Hoffmann József központi vizsgálóbírónak, hogy a sikkasztás ügyében a vizsgálatot indítsa meg.

Hoffmann József a feljelentés átvétele után azonnal megkereste a rendőrség büntetői osztályát, hogy kutassák fel, Debrecenben tartózkodik-e Zsigmond Sándor esperes és ha igen, kézbesítsék neki a kihallgatásra szóló idézést és haladéktalanul állítsák őt elő.

A rendőrség a kapott utasítás után megtudta, hogy Zsigmond Sándor esperes tegnap reggel Debrecenbe érkezett.

Rövid kutatás után meg is találták Zsigmond Sándor esperest, ki mikor értesült, miről van szó, önként jelentkezett a vizsgálóbírónál.

Hoffmann József vizsgálóbíró 10 óra után, ahogy Zsigmond megérkezett, azonnal megkezdte az esperes kihallgatását.

A kihallgatás teljes 2 órában át tartott. A kihallgatás végeztével 12 óra 10 perckor, mikor Zsigmond Sándor a valóságáról felvett jegyzőkönyvet aláírta, Hoffmann József vizsgálóbíró kihirdette előtte, hogy a további vizsgálat érdekében letartóztatás és vizsgálati fogdába helyezi.

A vizsgálóbíró szavára Zsigmond elszápadt és megtörve, alig hallhatóan tudatta a vizsgálóbíróval, hogy a letartóztatás ellen tettebejelentést jelent be.

A vizsgálóbíró ezt tudomásul vette, ezután egy börtönőr bevezette Zsigmond Sándor esperest a vizsgálóbíró szobájával átellenben fekvő fogházhelyiségbe, ahol az irodába vezették. A fogházfelügyelő átvette a foglyot, eltörzskönyvelte és átadta ismét a börtönőrnek, ki az iroda közelében egy magánzárkába csukta be Zsigmond Sándor volt esperest.

Zsigmond Sándor tegnap estig nem vallott védőügyvédet. Főlebbezése holnap kerül a vádianács elé.

Elkábultam tőle. Meddig rohantam vele az élet utain, mit tettem, hova röp-pent az idő azoközben, ezt összevisszás álomban sohasem tudhattam meg. — Álomképeim csak ott kezdtek érthetőbbé válni, midőn arcomat fagyos szél csapta meg. Öregnek, ősznek és kimerültnek éreztem magam.

Ekkor már az Élet visszavezető utain jártam, fáradt testtel, kiégett szívvel és nagy közömbösséggel.

Kotortam zsebeimben, hol az ajándékok cserepei, mint összetört, értéktelen lim-lom esőrómpöltek. Valószínű, hogy éhes vágyaimban azokat is mihamar kiszolgáltattam.

Kimerülten érkeztem vissza a kalauzhoz, ki szomorú arccal nézett rám. — Lélekbe néző szemei firtatva vizsgáltak engem.

Már messziről rám kiáltott:

— Hát már ilyen hamar visszatérsz végére jártál gazdag ajándékaidnak? — Ugy-e megmondtam, ne siess!

Röstelkedve álltam meg előtte.

— Elherdáltál mindent?

— Mindent?! — kérdeztem félig haraggal és elégedetlenül. Hiszen az egész — nem sok volt!

— Mind így beszél, — szólt az öreg félig magának.

— Adhatnál-e még valamit? — szóltam követelő hangon.

— Talán. Előbb azonban mond meg hogyan tetszettek az ajándékok?

— No nem volt valami különös egyik sem.

— Hogyan? Hát az ifjuság?

— Hamar eltűnt.

— Hát a szerelem? A nő?

— Jobb lett volna, ha meg sem ismerem őket. Csalódtam bennök.

— Bannök? — kérdezte nyomatékkal. — Ugy-e egy nem is volt elég belőlük? — Gunyosan kacagott.

— Hát a barátság?

— Van is az. Képződés az egész.

— De a család?

— Csupa merő gond volt. A gyermekeim elbaltak.

— Étel, ital?

— A gyomromat rontották.

— A nyugalom?

— Nagy fáradság után jutottam csak hozzá.

— Hát a hirnév?

— Utja verejtékes. A vége sokszor egy nagy csalódás.

— A vagyon?

— Utálva gondolok rá. Az emberek agyongyötrik magukat miatta. Öregem,

szóltam türelmetlenül, ne komédiázzál, adj valami újat mást!

— Édes fiam, ne szomoríts. Mit adjak, ha nektek semmi sem ér semmit. De nini! Hiszen adtam én még néked valamit, a mivel elő nem hozakodtál. Hol van? Bizonyosan a zsebed fenekén. Persze meg sem láttad, mert nem takartam be csillogó díszbe. Vedd csak elő, nagyon sokat ér!

Gépiesen nyultam a papírszelet után. Szemem ekkor azonban már egy új feliráson akadt meg. Az ut szélén föl volt írva egy magas oszlopra: Remény.

A legtöbb ember erre vette útját. Magam, is utánuk vetettem magamat ujult erővel.

Hamar egy bokor mögé húztam meg magam és megnéztem mi az utolsó ajándék.

Fanyar, mérges arccal dobtam el.

Az öreg, a ki rám lesett, egészen leverten szólt hozzám:

— Tudtam, hogy mint limlomot eldobod. Oh, te kába!

A gyűrt papirosra ez volt felírva: Megelégedés.

Vértés.

H I R E K.

A budapesti meteorológiai intézet jelentése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szeptember 13-án. Hőemelkedés és legföllebb nyugaton elvélve némi eső várható.

* **Tisza István gróf Nagyváradon.** Magyarország miniszterelnöke nyári pihenő ideje alatt is annyira el van foglalva kormányzati teendőkkel geszti magányában, hogy kevés ideje marad a szórakozásra. E héten azonban mégis szakít magának időt arra, hogy beránduljon Nagyváradra és résztvegyen a nagyváradi lóversenyeken, ahol egykoron annyi sportdiadalban volt része. A miniszterelnök nejével, fiával és sógorával Sándor János államtitkárral szombaton érkezik Nagyváradra és ott marad a vasárnapi versenyeken is.

* **Személyi hírek.** Oláh Károly köznevelődési tanácsnok szabadságidejéből bizaérkezett és holnap átveszi hivatalos vezetését. — Vargha Elemér dr. polgármesteri titkár visszajött szabadságutjáról és tegnap ismét elfoglalta hivatalát. — Marfos Ferenc közoktatásügyi miniszeri fogalmazó, a kiváló színművész, ma fejezi be tartalékos tisztii szolgálatát a Vilmos huszároknál és a nap folyamán Debrecenből visszautazik Budapestre.

* **A világitási bizottság ülése.** A világitási bizottság ma d. u. 3 órakor Körner Adolf tanácsnok elnöklésével ülést tart.

* **A gazdasági tanintézet igazgatója.** Amint lapunkat értesítik, a földmivélségi miniszter Kerpely Kálmán eddigi igazgató távozása folytán a debreceni gazdasági tanintézet igazgatói teendőinek ellátásával ideiglenesen Sztankovich János keszthelyi gazdasági intézeti tanárt biza meg.

* **A városi pénztárak reformja.** A nyáron a polgármesterek nagyváradi kongresszusa is foglalkozott azokkal az elmés és gyakorlati reformokkal, melyeket Lőcs Rezső, Arad város adóügyi tanácsnoka fundált ki az egyszerűbb és helyesebb pénzkezelés körül. Ezeket a reformokat természet szerint elsősorban Aradon léptetik életbe. Ezuttal két fontos újításról van szó. Az egyik: a külön pénztár létesítése, amely egészen takarékpénztári minta szetint rendeztetik be, amennyiben az adókönyv mindjárt a számféjtés után az adópénztárba kerül. Ez a rendszer egyrészt a közönség kényelmi szempontjából is előnyös, mert a jövőben elejét veszi a helyért folytatott dulakodásnak, másrészt meg az ellenőrzés tekintetében is hatékonyabb a mostani gyakorlatnál. A másik újítás tetemes anyagi előnyöket biztosít a város részére. Az eddigi gyakorlat szerint minden hó 1-én és 15-én az adóhivatalba szállította be a város az adóját s a tizenöt napos időtartam alatt a város pénze gyümölcsetlen maradt. Pedig gyakran százazrek heverték a városi pénztárakban. Lőcs tanácsnok tervezete szerint a jövőben napról-napra az Osztrák Magyar Bankba szállítják az adóban befolyt pénzüsszegeket s az adóhivatalba havonként kétszer csak utal-

ványokat szolgáltatnak be. Az Osztrák-Magyar Bank két és fél százalékot fizet a pénzután s ezáltal néhány ezer korona jövedelmet biztosít a városnak. Az adópénzek ilyen elhelyezése egyébként a pénzügyminiszter engedélyétől függ.

* **Pák Emil plébános.** A debreceni róm. kath. plébánia egyik kiváló, jeles tehetségű káplánját Pák Emilt, lapunk dolgozótársát, a nagyváradi püspök Vaskó plébánosává nevezte ki. A derék egyházi férfiú elvesztését élénken sajnálhatjuk, mint pap, mint ember és mint író egyaránt kivívta, meg is érdemelte igazak, jók, műveltek becsülését és szeretetét. Viszont örvendve fogadhatjuk ki nevezését, mert az erősen nemzetiségi Vaskó Pák Emilben nagytehetségű lelki pásztort és izről izre magyar embert kap, a ki az egyháznak és a hazának egyaránt jó szolgálatokat tehet a vaskóhi parókián. Öszintén kívánjuk, hogy Pák Emil előmenetelének útján Vaskó csupán az első lépésfok legyen!

* **Az egyetemi beírások meghosszabbítása.** A budapesti tudomány-egyetemen tegnap telt le a rendes beiratásokra kitűzött határnap. Demkó György rektor azonban, a jelentkezők nagy számára való tekintettel, a beiratási határidőt szeptember 16-ig bezárólag meghosszabbította.

* **Vezérkari tanfolyam honvédtiszteknek.** Megbízható értesülés szerint a honvédelmi miniszteriumban a honvédtisztek számára fenálló felsőbb tanfolyam átalakításán dolgoznak. Az új tanfolyam képesítene a honvédtiszteket törzstisztekké és vezérkari tisztekké, anélkül, hogy mint eddig, a közös hadsereg hasonló, természetesen német nyelvű tanfolyamát kellene végezniök. — A magyar tisztek között természetesen nagy örömet keltett ez a hír és a most vakációzó politikai körök is bizonyára méltányolni fogják jelentőségét.

* **A failletmények kiadása.** A városi tanács az 1904—905. évi polgári failletménynek a város epraskerti fa raktárból való kiadása ölenként 18, azaz tizennyolc korona ár mellett a folyó 1904. év október hó 1-től kezdve 1905. év február hó 1-ig a fának elhordására pedig 1905. év február 15-ik napjáig elhatározta és utasította a házipénztári hivatalt, hogy a számvérség által készített főkönyv szerinti kiosztást az eddigi gyakorlatához képest eszközölje.

* **Szobafestők szövetkezete.** A helybeli szobafestők és fánymázolók hétfőn délután 4 órakor az ipartestületi tanács-teremben Kormos Gyula elnöklete alatt ülést tartottak, melyen a szakcsoport felállításáról tárgyaltak. Eddig 20 festő és mázoló mester van, kik aláírásukkal kötelezték magukat a szövetkezetekbe való belépésre. A napokban elkészülnek a szervezeti szabályzat tervezetével és akkor megtartják az alakuló ülést.

* **A debreceni husárok.** Tekintettel arra, hogy az utóbbi időben a marhá-árak alábszálltak, a közönség számított arra, hogy a husárok is alább fognak

szállani. Szentessi János és Nagy Jakab helybeli mészárosok tegnap délután 3 órára értekezletre hívták össze a mészáros társulat csapó utcai irodájába a debreceni mészárosokat, hogy ezt a kérdést megvitassák. Az egybehívókön kívül ott voltak Gyarmati János, Boldog István, Kolb Jakab, Varga Imre, Nagy István, Erdey Ferenc, Kolb Lázár, Lindenfeld Ignác, Vida Zsigmond és Némethy László mészárosok. Nagy Jakab előadta, hogy bár a jóminőségű marhák ára már a legutóbbi vásáron is feljebb ment, részéről nem ellenezné, ha a jelenlegi 120 és 140 fillér árat 4—8 fillérrel leszállítanák. Azt azonban szóló is előrelátja, hogy a husárok emelkedése és a kezelési költség nagysága folytán nagyon rövid idő alatt újra vissza kellene állítani a mai árat. A jelen voltak mindnyájan amellet foglaltak állást, hogy a mai husárok maradjanak változatlanul, mert más nagyobb vidéki városokhoz arányosítva Debrecenben elég méltányosok az árat. Másrészt a minőség jó és így nincs oka a közönségnek panaszra. Legkevésbé a kóserhusra nézve, ahol a kezelési költségekhez még kilónként 8 fillér gabelladij is járul.

* **A postások fizetési pólléka.** A kereskedelemügyi miniszter ez év elején rendeletet intézett a posta- és táviróhivatalokhoz, melyben azokat az irodá-általanly felhasználásánál takarékosagra inti. A rendeletet azzal okolta még a miniszter, hogy a megtakarított összeget a tisztviselők között óhajtja szétosztani. Most, amint egy könyvomatós értesül, ezt a megtakarított összeget november folyamán szétosztják.

* **Lotz Károly állapota.** Budapesti tudósítónk jelenti: Lotz Károlynak, a nagynevű festőművésznek az állapotában tegnap óta komolyabb változás nem történt. A mester tegnap délelőtt ugyan kimerültnek látszott és ezért háziorvosa Mutschenbacher dr. injekciókat alkalmazott. Ma délután a háziorvos újabb konziliumot tart Székács tanárral. A beteg festőművész Andrassy uti lakására sokan tesznek látogatást, de a mesterhez senkit sem bocsátanak be.

* **A nagyváradi lóversenyek.** Szeptember tizenhatodikától szeptember tizennyolcadikáig tartanak a nagyváradi lóversenyek. Szeptember 16-án ügető versenyek lesznek, szeptember 17-én és 18-án pedig a lóversenyeket tartják meg. Mind az ügető versenyek, mind a lóversenyek igen érdekeseknek ígérkeznek, mind két versenyre a nevezések igen jól zárultak. A versenyeken Debrecenből is sokan vesznek részt.

* **A kőművesek felebbezése.** Amint közöltük, Boldizsár Kálmán dr. főkapitány helyettes a miniszteri rendelet értelmében meghagyta, hogy a kőművesiparosok egész építkezéseket az ácsok, lakatosok, üvegesek, szobafestők és más iparosok mellözésével nem vállalhatnak el. Ezt a határozatot a kőművesek megfelebbezték a tanácshoz és tegnap küldöttsegileg keresték fel Bészler Károly tanácsnokot, hogy ügyüket védelmezze. A városi tanács holnapi ülésén fogja a felebbezést tárgyalni.

* A „Karikás“ élelapp mai száma élénk, élmes rovataiból átvesszük a következőket:

Zsigmond Sándor.

Ki tudja rólad, hogy
Becsületes voltál?
Csak azt emlegetik,
Hogy ledőlt az oltár,
Virágos mezőnek,
Vihar dult felette.
Eszlendők vetését
Iszapba temette.

Tudomány, hit, erkölcs
Temetve alája,
Szennyes árba mult el,
Az egyenes pálya,
Hire sincs a tisztés
Régi barátoknak,
Ellenben a hollók
Kárognak, kárognak.

Boldogtalan ember,
Roszba sohse fognál,
Szörnyű sorsod felett
Előre zokognál.
Idején megállnál
Még a lejtő előtt,
Ha volna jövődbe
Pillantani erőd.

Most látod, már későn!
Hogy mire jutottál!
Nincsen kegyetlenebb
Sors a te sorsodnál:
Nem rablógyilkosok,
O te szerencsétlen! —
Barátaid ülnek
A bírói székben!

*

Az öreg Mihály hirdásai:

- Bemehetek a polgármester urhoz,
Mihály bácsi?
- Nem lehet. Tanácsulést tart.
- Kikkel?
- Hát csak magamagával. Mer hogy hát
nagyon drága a tojás, meg a zödség, meg a
kolompér, meg a liszt, meg a tengeri, hát most
azon föri a nacscságos fejt, hogy hogy éljik
meg a szegény ember.

A Suhogó-ból:

Az egyházi pénztárak ellenőrzése olyan
pontos, értelmes és szabatos volt, hogy Zsig-
mond esperes 16 év alatt csak 37,000 koronát
szikkasztott el. Kevésbé lelkiismeretes el-
lenőrzés mellett kétannyt szikkasztott volna el.

Mikepéres község előjárása automobil
szabályrendeletet készít elő.

A kávéházakban a fogások fölé a követ-
kező feliratokat alkalmazták a szezon beállta-
val: „Kéretnek a mélyen tisztelt vendégek
hogy mások felöltőjét ne vigyék el.“

Emelkedésben vagyunk. Emelkedik min-
den Debrecenben. A liszt ára emelkedik, a
krumpli, a tengeri, a konyhabetemény ára,
emelkedik, a pótadó is emelkedik, sőt még a
város adóssága is emelkedik.

Hajdumegye legutóbbi közgyűlésén el-
határozta, hogy a megyei távbeszélőt az ebadó
alaphól építteti ki. Kutyából sohse lesz sza-
lonna, az lehet. De hogy kutyából sohse lesz
szelion, azt már nem mondhatják többet.

Kürschner és Deutsch terménybevásárló
cég értesíti a közönséget, hogy külföldi utjáról
államsegélylyel hazaérkezett.

A szerkesztői üzenetekből:

Szeged. Csak helyeseljük a vendéglősök
kongresszusának azt a határozatát, hogy ezentul
az étlapokon nem csak *lébensült*, hanem *lé-
benlassen* sült is legyen. Ez méltányos!

Protestáns. Ha a Magyar Szót a protes-
tánsok ki nem rántják a magyar szószból, ak-
kor *Pályi* alighanem *pályát* változtat és
pályeszt növeszt.

* **A nők pályaválasztása.** Megemlé-
keztünk tegnapi lapunkban arról, hogy a
helybeli kereskedelmi iskola női tanfo-
lyamára csak 36 hely van, mely még
idejében be lett töltve s azóta számosan
jelentkeztek, de ezek el lettek utasítva.
Arról is irtunk, mily felháborodást kel-
tett, hogy Berzeviczy miniszter csakis
jelesen érettségizett női hallgatókat en-
ged az egyetemre. Hogy fognak-e ezek
valaha az életben valamely álláshoz jutni
az már más kérdés, mivel tanult, kitün-
ően végzett férfiak is manapság csak
nagy nehezen, alig, sokszor csak kiero-
szakolt módon, protekciók segítségével
tudnak valamely hivatalt megkapni. Ha
már épen hivatali pályára vágyik a nő,
ugy ne az egyetemre menjen, elég ha a
kereskedelmi tanfolyamot elvégzi, itt
mégis csak könnyebben eléri célját s hasz-
nosabb, jövedelmezőbb állást is biztosít-
hat magának, mint a nagyon is kétes
kimeneteli egyetemjárás után. De legyünk
igazságosak, és nézzük a dolog termé-
szetes oldalát, a nő sem az egyetemre,
sem kereskedelmi iskolák elvégzésére ne
vágyódjék. A nő hivatása egészen más
az életben. Legyen szerető, gyöngéd hit-
ves, jó anya, tartsa háza tájékát rendben
s varácsoljon családjá körében boldogsá-
got, szeretetet. Így meg is lesz mentve
a családi élet, ez a szentély, mely min-
den földi boldogságnak a legeszményibb
kifejezője.

* **A m. kir. közigazgatási bíróság**
ujabban a következő elvi jelentőségű ha-
tározatokat hozta:

1. Ideiglenes házadómentességnek a
községi adó alóli mentesség rendszerint
nem következménye, ellenben az ideig-
lenes földadómentesség esetében községi
adó kivételének helye nincsen. (851-904
k. sz.)

2. Ideiglenes házadómentesség ci-
mén elengedett házadó után kirovott ut-
adó törlendő. (1408-1902. k. sz.)

3. Községi pótadó és iparkamarai
illeték visszatérítés esetében a kamattér-
ítésnek csupán akkor volna helye, ha
kamat fizetését törvény vagy törvény-
erejű szabály kifejezetten rendelné. —
(4752-1903. k. sz.)

4. Ha a községi vadászterület bér-
beadása céljából tartott árverésen a köz-
ségi bíró mint árverelő részt vett, az ár-
verés megsemmisítendő. (3786-1903.
k. sz.)

5. Vadászterület nyilvános árverése
alkalmával tett ígéret teljesítésére az az
árverelő, akinek ajánlatát meghaladó
magasabb ígéret adatott be, — ha csak
ajánlatának fentartására a megejtett ár-
verés alkalmával vagy azután külön nem
nyilatkozik, — jogilag nem kötelezhető.
(4318-1903. k. sz.)

6. Ha a községi vadászterület az
1883. XX. t.-c. 3. §-ának 2. bekezdése
értelmében több részletben van bérbe-
adva, s a bérjövdelem az érdekelt bir-

tokosok közt osztatik fel, az egyes rész-
letek után befolyó bérjövdelemek nem
együttösen az összes birtokosokat illeti,
hanem külön-külön azok a birtokoso-
k közt osztandók fel birtokaránylag: akik-
nek az egyes vadászterületekre eső bir-
tokaik a bérbeadás tárgyát képezték
(3049-1903. k. sz.)

* **Öngyilkos főhadnagy.** Máramaros-
szigeten tegnap egy pisztoly dördült el,
amelyet Markovics Lajos honvédfőhad-
nagy a saját szívére irányzott. A golyó
talált és a fiatal tiszt kilépett az élők
sorából. Azt beszélik, hogy a debreceni
szintársulat egyik szép hőgtagja iránt
érezett vonzalma késztette arra, hogy a
sirban keressen nyugalmat.

* **Szégyen elől a halálba.** Megirtuk
tegnap, hogy Hadházi Zsuzsanna do-
hánygyári munkásnőt feljelentette egyik
társadője, hogy tőle két gyűrűt ellopott.
Hadházi Zsuzsanna ugyan tagadta, hogy
a gyűrűket ő lopta volna el, de a bizo-
nyítékok csaknem beigazolták, hogy ő
általá tüntek el a gyűrűk. Ez a 22 éves
leányt annyira elkésértette, hogy kiment
a Kossuth utcai temetőbe és ott maró-
lugot ivott. A rendőrséget telefonon ér-
tesítették az öngyilkosságról. Balkányi
Emil dr. a helyszínre ment és a nagy
kinokot szenvedő leányt beszállíttatta a
közkórházba.

* **Szüreti mulatságok.** A táncmulat-
ságok sorozatát rendszerint a szüreti mu-
latságok nyitják meg. Ezek a mulatságok
a köznépek kedvesek ahol szép, pásztor
1 leányok vigyáznak, hogy a pajzán ifjak a
szőlőskertté varázsolt táncteremben meg
ne dözsmálhassák a falakról lecsúszó
fürtöket. De jaj annak, akit rajtacsipnek,
azonnal a kisbíró elé állítják, aki meg is
bünteti a tolvajt 20 fillér erejéig. E hó
18-án a Korona tánctermében, 25-én pe-
dig a Margit fürdő disztermében lesz
szüreti mulatság.

* **Imaszéki jegyek** ugy férfi, mint
női templomi ülésekre *Jomkipurra* fél-
áron kaphatók az izr. hitközség irodájá-
ban (József kir. herceg u. 26.)

A debreceni ev. ref. egyház közalapi
állandó bizottsága szept. 15-én d. e. 9
órákor az egyház tanácstermében ülést
tart, melyen folyó ügyeket tárgyal.

* **Meghívó** Szeptember hó 18-án, az-
az vasárnap a Korona című táncteremben
és mellékhelyiségeiben confetti, serpentin
dobás, énekszámokkal, világpostával és
szavalattal egybekötött *kedélyes szüreti
ünnepélyt* rendezek, melyre kívül címzett
urat s becses családját tisztelettel meg-
hívja a rendezőség nevében *Schaf János*
táncitanító. Kezdeté 7 és fél órákor, vége
reggel. Belépő-díj személyenként 1 kor.
Műsor az estélyen lesz díj nélkül ki-
osztva. Hölgyek kéretnek minél egysze-
rűbben öltözködni.

* **Lujza hercegnő Párisban.** Szökés
után Kőburg Lujza hercegnő most ugy
él a francia fővárosban, amint az egy
királyi leányhoz illik. A maga részére
a szálló I. emeletén bérelt nagyobb lakást.
Mattasich G.-nak csak annyit engedett
meg, hogy ugyanannak a szállónak ötö-
dik emeletén helyezze el a podgyászát.

A volt főhadnagy minden nap az etiket szabályainak megfelelő szertartásos meghívót kap, hogy a hercegnőnél jelenjék meg vacsorára, de vacsora után azonnal el kell hagynia a szállót. Napközben a hercegnő reudesen otthon marad. Tegnapelőtt elolvasta Bouget új regényét a Divorcest, majd pedig elmés kritikát írt a regényről, hogy szórakozzék. A kritikát az aktákhoz csatolják, hogy ezzel is bizonyítsák épelműségét. Társalkodóján kívül a hercegnő két cselédet tart. Az ebédet és vacsorát a szállóból hozzák a hercegnőnek. Tegnap a hercegnő ügyvédje Stimmer dr. után bejelentette a rendőrségnél, hogy Párisban van s nem akar a rendőrség előtt titokban maradni. A szabadságon levő Léprie urdőrnök helyett Laurent főtitkár fogadta az ügyvédet, akit megbíztott, hogy a rendőrség nevében mondjon köszönetet a hercegnőnek a bejelentésért. Laurent hozzátette, hogy a párisi rendőrség már a hercegnő párisi tartózkodásának első napja óta tudja, hogy Lujza hercegnő a francia fővárosban van. Kijelentette, hogy a hercegnő teljes biztonságban érezheti magát Párisban, ha csak, amit kizártnak tart viselkedésével magára nem vonja a közfigyelmet. — A rendőrség Mattasich párisi lakását is ismeri.

* **Ártatlanul elítélve.** A kis Norvégia és Anglia között most diplomáciai tárgyalás folyik Beck Adolf esete miatt, akit az angol bíróságok másnak büne miatt ártatlanul elítéltek. Beck Adolf norvég ember és ezért néhány az ügy iránt érdeklődő angol politikus kíséretében hazájába utazott, hogy kártérési követelését a norvég kormány is támogassa. Nageruss Norvég miniszterelnök azonnal kihallgatáson fogadta az angol Dreyfust és értékre adta, hogy Oszkár király utasítására a külügyi hivatal már megtette a szükséges lépéseket az ártatlanul elítélt jogainak érvényesítésére. Oszkár király azt követeli, hogy az angol hatóságok ünnepies formában rehabilitálják Becket s azonkívül a felajánlott kétezer fontnyi reveszégesen csekély kártérítési összeget megtehetően emeljék fel.

* **Kuropatkin szegedi sógorsága.** A keletázsiai harcra működő orosz hadak fővezére, Kuropatkin tábornok egyike ma a világ legismertebb nevű katonáinak s alakja, tettei történelmileg fognak megörökíttetni. Nevezetes dolog, hogy a keletázsiai orosz hadak fővezérének családi összeköttetések szálai fűzik Szeged város egyik tekintélyes családjához, amennyiben Kuropatkin kideríthető sógorsági viszonyban van Rósa Izsó dr.-ral, a szegedi ügyvédi kamara és a zsidó hitközség elnökével. A sógorsági viszony a következőképpen jött létre, Ausländer Simon volt szegedi hitközségi elnöknek és nagybirtokosnak az egyik fia, Károly, körülbelül negyedszázaddal ezelőtt kiment Franciaországba s ott a Dreyfus-cégnél talált alkalmazást. Zseniális üzletember volt s a cég megbízásából később hosszabb ideig tartózkodott Oroszországban. E tartózkodása alatt Tiflisben megismerkedett a Kuropatkin-családdal. — Ausländer Károly hódító külsejű ember volt, amellet igen meleg szívű is, s csakhamar szerelemre gyuladt a gyönyörű Kuropatkin-leány, a tábornok nő-

testvére iránt, aki viszonzta szerelmét. A dolog vége házasság lett s így Ausländer Károly Kuropatkin tábornokkal sógorsági viszonyba jutott. Ugyanő unokaöccse volt Rósa Izsó dr.-nak, aki ezek szerint aféle igazi magyar sógorságban van azzal a hadvezérrel, akinek tenyerén van most keleti Oroszország sorsa.

* **Ellenőrzési szemle.** A 3. honvéd gyalogezred ellenőrzési szemléjét a következő sorrendben tartják meg: okt. 1., 2., 3. Balmazújváros (182 szemleköteles); okt. 5. Egyek és Csege (116); okt. 7. 8. Hajdunánás (220); okt. 10. Hajdudorog (116); okt. 12. 13. és 14. Hajduböszörmény (320); okt. 17. Hajdubárház és Téglás (130); okt. 19—20. Hajduszoboszló (179); okt. 22—24. Kaba (547).

* **Árvaügyi ülés.** A debreceni ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága szept. 16-án d. u. 5 órakor az egyház tanácstermében ülést tart, melyen folyó ügyeket tárgyal.

* **Elgázolt kisleány.** Tegnap délután 5 órakor Fekete Imre bérkocsis a Csepő-utcán egy 7—8 éves kisleányt kocsijával elütött. Az elgázolás a kis leány vigyázatlanságából következett be. A nagyforgalomban keresztül akart a másik oldalra menni és nekiszaladt a kocsinak. Felvitték dr. Balkányi Ede kerületi orvoshoz, a ki könnyebb sérüléseket talált a kis leány ballábján. Haza szállították szülei lakására.

* **Ablakverő zenész.** Kis József Apaffy utcai lakos, foglalkozására nézve a zenéléssel keresi meg a mindennapit. Tegnap éjjel jól jövedelmezett a mestersége, ezért aztán alaposan felöntött a garatra. Ilyen állapotban indult lakása felé. A nagy csendesség azonban bántólag hatott rá, hogy ezt elűzze a kezében lévő bottal az ablakokat kezdte beverni. A rendőr e mulatságában megzavarta, és csendháborításért feljelentette a bűnügyi osztálynál.

* **Tolvaj kupec.** A baromvásáron két ismert kupec, Deuts Simon és Sándor Jónás is megjelent. Pénzük nem volt, áldozatul maguknak Boda Péter gazdát szemelték ki a kiről nagyobb összeg pénzt sejtettek. Az egyik kupec folyton a gazda körül járt és egyszer elejtette színes, értéktelen papírosokat tartalmazó pénztárcáját. A másik kupec rögtön ott termett és fölvette az elejtett tárcát. Hátrafordult mikor meglátta Bodát. Fölszólította mivel ketten látták a pénztárcát, osztóznak meg rajta. Boda elkábítva a bankónak látszó sok pénztől, belement az üzletbe. Kimentek a vásártér egy félreeső helyére, azonban a tárcá elvészéje ott termett és visszakövetelte a pénzt. A megtaláló felmutatta a magáét, de ez nem kellett; elkövetelte Bodától is a pénztárcáját. Ez oda is adta. Az elvesztő ebben sem ősmert a magáéra, azonban átadta a megtalálónak, hogy tartsa addig míg kikutatja a gyanusnak látszó öreget. A motozás befejeztével Bodának visszaadták a tárcáját és lehetőleg hamar eltűntek a láthatárról. A gazdának később jutott észébe, hogy a pénzt ki is vehették a tárcájából. Képzeltetni az öreg ember rémületét mikor kinyitotta a tárcáját amelyben 1700 korona volt azt teljesen kifosztva találta. Rögtön a rendőrségre sietett és feljelentette a tolvakokat. Hamarosan meg is csípték a két tolvajt éppen akkor, midőn a vasútra akartak szállani. A pénz kevés híjjával megkerült.

* **Halálozások.** Tegnap az anyakönyvi hivatalnál az alábbi haláleseteket

jelentették be: Szendrei Gáborné ev. ref. 41 éves. Tóth Zsófia ev. ref. 46 éves. Földváry Lajosné ev. ref. 43 éves és Emődi Mária ev. ref. 12 napos.

* **Talált szilva.** Tegnap két kosár szilvát találtak. Igazolt tulajdonosa átvetheti a rendőrség bűnügyi osztályánál.

* **Talált óra.** A Deák Ferenc utcai izr. templom udvarán egy női óra találtatott. Igazolt tulajdonosa átvetheti az izr. kitérség irodájában (József kir. herceg u. 26.)

* **A Sarin sertésvészgyógyszer.** A monori állami kísérleti telepen az immár szabadalmazott Sarin sertésvészelleni szer fényesen bevált. — A m. k. földművelésügyi miniszter ez okból fel is hívta Hazslinszky és Simay urakat ezen szer szállítására. Részben ebből részben a külföldnek szánt készletből Hazslinszky Károly gyógyszerárban (Budapest VIII. Rökk-Szilárd-u. 28.) a Sarin előállítására árban kapható.

* **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalu-sy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő kirakásban.

* **Mérsékelt körutazások a Tátrába.** A magyar királyi államvasutak Igazgatóságától vett értesítés szerint Budapestről mérsékelt áru menettérű körutazási jegyek adatnak ki a Kassa—oderbergi vasut, Csorbató állomására oly kép, hogy azok úgy oda, valamint visszajövet Kassa, Ruttká vagy Zsolnán át érvényesek. A körutazási jegyek 14 napra érvényesek és gyorsvonaton az I. osztályban 48 koronába, II. osztályban 36 koronába, míg személyvonaton a III. osztályban 16 koronába kerülnek. Kapcsolatban ezen körutazási jegyekkel az idegenforgalmi vállalat 45 koronáért, oly ki rándulási jegyfuzeteket boesát ki, amelyek Csorbatón, Tátrafüreden, Tátralomnicon, Szepesbélán. (Csepköbarlang) Tátraszéplakon összesen három napi tartózkodásra és a vállalat kocsijának, szintugy a Csorba csorbatói fogaskerekű vasut is a Szepesbela poprádfelkai helyi érdekű vasut díjtalan használatára jogosítanak. A fuzetek külön-külön kaphatók és nincsenek több személy együttes utazásához kötve. Budapest 1904 augusztus hóban. A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

* **Divatos férfi és fiu kállapok legnagyobb választékban Feketénél.**

Ma este az Arany Bika kávéházban Rácz Károly zenekara játszik.

S Z I N H Á Z.

— (A szegedi színház sorsa) Szeged város közgyűlése ma dönti el, ki legyen a közelebbi hat évre a szegedi színház? Tudvalevő, hogy a színházi bizottság nagy többséggel Janovits Jenő mostani igazgatót ajánlotta, a városi tanács ellenben nagy többséggel Makó Lajos választotta meg. Janovits felbuzgása folytán a városi közgyűlés dönti el: kinek a véleménye mértékadóbb, a színházi bizottságé vagy a városi tanácsé?

TAVIRATOK.

A japán orosz háború.

Tokio, szeptember 13. Tegnap éjjelkor Oyama tábornagy jelentése érkezett, amely az orosz csapatok Jantai és Mukden melletti hadállásáról részleteket közöl. Eszerint jelentékeny lovascsapat áll Pinghajese mellett, mintegy 24 angol mérföldnyi távolságban a Jantai állomástól keletre. Egy másik csapat Pinghajesetől északra fekvő Pilingesajt tartja megszállva. Huancsangtünből a Mukdentől keletre fekvő országot mellől lovas csapatokat jelentenek. Rumencusan közelében is, melyet a japánok megszállva tartanak, orosz lovasság toglalt állást. — Kisebb lovascsapatok vannak Pancsiatunban, Usucuiban és Mensukufuban a Jantai és Mukden közötti vasut mentén. Ezek a csapatok valószínűleg összeköttetést tartanak fenn egymás között és az ellenséget szemmel kísérik.

Csifu, szept. 13. Sasulics orosz tábornok, a Hun folyótól délre fekvő orosz hadsereg parancsnoka ötezer emberrel japán fogságba került. A tábornok súlyosan megsebesült.

London, szept. 13. A cár el van tétélve, hogy a háborút folytatja, amíg csak az orosz seregek le nem győzik az ellenséget. Idegen beavatkozást visszautasít.

A pécskai választás.

Pécska, szept. 13. Herczeg Ferenc szabadelvűpárti jelöltet ma egyhangulag képviselővé kiáltották ki.

Lujza és Mattasics.
Páris, szapt. 13. Mattasics minden este meghívást kap Lujza hercegnőtől vacsorára. Vacsra után Mattasics azonnal távozik.

Gabonatözsde.

Budapest, szeptember 14. Buzakinál jó, vételkedv élénk. — Szilárd irányzat mellett 20,000 métermázsa került forgalomba 15, közben 7 és fél fillérrel drágább áron. Egyébb gabonanemek közül rozs, tengeri és árpa 10—15 fillérrel drágább. Idő: szép.

Buza októbere	10.38—39
„ 1905 áprilisra	10.71—72
Roszs októberre	7.70—71.
„ 1905 áprilisra	8.07—08.
Zab októberre	7.05—06
„ 1905 áprilisra	7.35—36
Tengeri augusztusra	7.20—21.
„ szeptemberre	7.76—77.

Elhizás

gyorsan elmúlik a teljesen ártatlan

Thiele-féle soványító teától.

kitűnő elismerések. Egy csomó 2 Kor. vidékre 2 Kor. 50 fill. utánvétellel.

Török József

gyógyszerésznél, Budapest, Király u. 12.

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki nyavalyatörés, görcs, és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen bízomattva kapható a hatlyu szabad gyógyszerertárban.

fényképezési cikkek

Láda kufferek

uti készletek, pénz, szivar és levéltárcák,

férfi fehéreneműek,

(mérték után is készülnek),

solingeni kések, ollók, borotvák, haj, köröm és ruha

kefék, fésűk, szappanok,

tükrök nagy választékban,

jutányos áron kaphatók:

BORSOS KATA

műipar és férfi divat áru raktárában

Debrecen, városi épület

bőr áruk

Az üzletteljes felosztása miatt

hatóságilag engedélyezett

VÉGKIÁRULÁS

Szifft Aladár

Piac-utca 24.

Schroll-féle chiffonok és vásznak, női és férfi fehérenemű és téli alsó ruhák, női ruhaszövetek és posztók, téli fej- és nagykendők,asztalneműek és ágyszerítők, batisztok, cartonok és zefirek, cérna pique és velour barchetek, selyem kendők, esernyők és fűzők, keztük, harisnyák és kötények, bélések és rövidárak stb.

Az összes raktáron lévő áruk gyári áron alul végkiárúsítatnak.

Az áruraktár berendezéssel együtt is eladó. — Az üzlethelyiség kiadó.

Szifft Aladár Piac-utca 24.

A FÖLDES-féle Margiteréme legjobb a világon. Hatása esodás. Legkitűnőbb a nap és

lérésére, tökéletesítésére és fenntartására legkitűnőbb és megbízhatóbb a vegyisza teljesen ártalmatlan

szél befolyása ellen sen higanyt, senzólnot nem tartalmaz a zsirmentes közkedvelt

FÖLDES-féle **Margit Crème**

Ezen világhírű arckenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, ajkfoltot, pattanást bőrtakát, (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot, fehérré, simává varázsolja üdít és fiatalít.

A: kis tégely 1 k. nagy 2 k.

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes küldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

Kapható minden gyógyszerertárban, drogériában és illatszer-kereskedésben.

Kiváló toilett-cikkek:

Margit-hőlgypor (8 színben) K. 1-20
Margit-szappan 70 f.
Margit-foppép 1.—K. (Zahn pasta)
Margit-arcvív 1.—K.

Főraktár:

Földes Kelemen
gyógyszerész
ARAD.

Hölgyek részére nélkülözhetetlen!
Legjobb szépfőszér.

M. A. vasutak menetrendje
1904. május hó 1-től.

Indulás	Állomás	Időpont	Ár
Debreczénből indul:			
Budapest felé (vegyesvonat)	d. u.	8 30	4 18
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	8 57	8 07
Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	12 07	10 31
Budapest — Nagyvárad felé	d. u.	10 31	11 12
Budapest — Nagyvárad felé	este	11 12	8 10
P.-Ladány—Nagyv. minden kedd	d. e.	8 10	6 05
Csak P.-Ladányig	este	8 48	6 58
Csak P.-Ladányig motor menet	reggel	8 48	6 58
Szamar—M.-Sziget felé	d. u.	7 01	6 06
Csak Szatmárig (gyorsv.)	d. e.	7 01	6 06
Csak Szatmárig (gyorsv. szem. szál.)	d. u.	7 01	6 06
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	7 01	6 06
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	reg.	8 06	6 58
Csak Szatmárig	este	4 16	4 16
Miskolcz—Kassa felé	d. u.	2 11	2 11
Miskolcz—Kassa felé	d. u.	5 39	5 39
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f	reg.	5 46	5 46
Csak Nyiregyházig	reggel	18 09	18 09
vásártérő	reggel	11 06	11 06
m. áll. 1	d. e.	1 17	1 17
vásártérő	d. u.	14 26	14 26
m. áll. v-tól	d. u.	2 21	2 21
vásártérő	d. u.	6 41	6 41
m. áll. v-tól	este	6 56	6 56
vásártérő	reggel	4 58	4 58
Füzes-Abony felé m. áll. v-tól	d. u.	4 06	4 06
Füzes-Abony felé vásártérő	d. u.	9 58	9 58
Ohat-Kócs—Polgár felé m. áll. v-tól	reg	4 58	4 58
Ohat-Kócs—Polgár felé vásártérő	d. u.	8 1	8 1
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	1 50	1 50
Derecske—Nagy-Léta felé	este	5 40	5 40
A d. u. 4 6 16 p.-kor induló gy. v	reggel	9 45	9 45
A d. u. 12 6 06 p.-kor érkező gy. v	este	7 25	7 25
A d. u. 8 6 29 p.-kor érkező sz. v	d. u.	2 1	2 1
Az este 6 6 26 p.-kor érkező gy. v	este	7 05	7 05
Az éjjel 2 6 24 p.-kor érkező sz. v	d. u.	9 16	9 16
(P. Ladányig gy. v. átszállítás)	d. u.	12 6	12 6
Debreczente érkezik:			
Budapest felől gy. v.	d. u.	8 29	8 29
Budapest—Nagyvárad felől	este	6 26	6 26
Budapest—Nagyvárad felől gy. v	éjjel	2 24	2 24
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	7 15	7 15
csak P.-Ladánytól	reggel	8 03	8 03
csak P.-Ladánytól motor menet	reggel	8 26	8 26
Kolozsvár—Nagyvárad felől	reggel	11 46	11 46
csak Szatmár felől	d. e.	11 47	11 47
Csak Szatmárról g. v.	d. u.	8 57	8 57
" M. Sziget " " gy. v	este	10 55	10 55
M.-Sziget—Szatmár felől	este	8 40	8 40
Csak Szatmárról	reggel	1 04	1 04
Kassa—Miskolcz felől	d. e.	7 31	7 31
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	este	3 50	3 50
Kassa—Miskolcz felől	d. u.	7 48	7 48
Csak Nyiregyháztól	reg	7 33	7 33
vásártérő	reg	1 40	1 40
máv.-hoz	d. e.	11 15	11 15
vásártérő	d. e.	11 22	11 22
máv.-hoz	este	6 06	6 06
vásártérő	este	12	12
máv.-hoz	este	1 51	1 51
vásártérő	d	1 57	1 57
máv.-hoz	d	3 46	3 46
vásártérő	d.	8 28	8 28
máv.-hoz	d. u.	8 34	8 34
Ohat-Kócs—Polgár felől vásártérő	reggel	7 35	7 35
Ohat-Kócs—Polgár felől vásártérő	reggel	7 44	7 44
Derecske—Nagy-Léta felől	reggel	7 54	7 54
" " " " " " " "	reggel	8 15	8 15
" " " " " " " "	d. u.	8 18	8 18

BRAZAY FÉLE
SOSBORSZESZ

SOSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA

HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ MELLEKELVE VAN!

DONOGÁN és SOMOSSY

Kurz József és Tsa utóda cégnél,
Debrecen, Kistemplombazár.

Az iskola idény kezdetével ajánlják kitűnő minőségű fiú és leány fehérneműiket

harisnya, kötények, matracok, paplanok stb. stb. nagy raktárát.

Intézetbeli növendékeknek előírás szerint.

Határozott árak!

SPECIALISTA

sérvkötőkben

Keleti-féle legújabb cs. és kir. szab. sérvkötő pneumatikus gummi-pellotával, a legtökéletesebb a maga nemében. Nem csuszlik, nem okoz kellemetlen nyomást és rendkívül kitűnő fekvése által felülmul minden más gyártmányt.

Árak:

Egyoldalu — 12 korona.
Kétoldalu — 24 korona.

Ujdonság! Cs. és kir. szab. Keleti-féle „Gummi-sérvkötő” szarvasbőr védővel és biztonsági övvel különösen gyenge és nyomást nem kedvelő egyéneknek kitűnő szolgálatot tesz, éjjeli használatra melegen ajánlható

Ára: Egyoldalu 10 korona. — Kétoldalu 20 korona.

Sérvkötők valódi angol acél rugóval egyszerű de igen szilárd és tartós kivitelben! Árak 6—8—10 korona. Testgyógyászati gyáramban teljes jótállás és legjutányosabb árak mellett készülnek továbbá műlábak és műkezek amputáltak részére. Műfüzők és egyeneslábok ferdénlábok részére. Lőrés és támgépek, czomb-, térd- és bokaizület gyűjtésére stb. Haskötők, gyomorhaj, vándorvese, köldöksérv és lógó has ellen 7—24 koronáig. Eavikajkötők 5—11 koronáig, Gumigörcsér harisnyák, 3—15 koronáig, heretartók, 0.50—4 koronáig (Suspensor) stb.

Legújabb szerkezetű

Betegfólió-csúcsok és székek

Betegfólió-csúcsok (s rickartak számára elismert legjobbjak) eredeti gyári árak mellett!

Ujdonság Igen célszerű

Cs. és ko. sz. szagtalan higiénikus szobaürszék (set) legjelentesebben zárható fedéllel

sel oltópapír-tartók, eredeti angol klosetpapíros, higiénikus köpöcsészék, irrigátorok, fecskendőgtömlők, inhaláló-gépek, póscsapok (katheter.) valamint a betegápoláshoz és betegkényelemhez való összes cikkek gyári raktára.

Fontos cséplőgéptulajdonosok részére! Mentőszekrények első segélyhez, legújabb miniszteri előírás szerint.

Gummi! Valódi francia óvszer-különlegességek eredeti párisi csomagolásban Orvosilag ajánlva! Feltétlen biztos és ártalmatlan Árak Gummi 2—12 koronáig. Helyi 6—12 koronáig.

Női óvszerek (Pessarium oclusivum) Mensinga tanár új módszere szerinti, több mint 100-szor használatra. Orvosi rendeletre adatik ki Ára kor. 3—5. Bevezető készülék hozzá kor. 3—, Női biztonsági szivacs, ára tucatonként kor. 4—12.

Legújabb 1908—4. évi körülbelül 3000 diszes Uj! Auto Vaginal Spray! Uj! a legbiztosabb és legkényelmesebb női különlegesség, ára kor. 15.—.

Keleti J., műszergyáros Budapest, IV. Koronaherceg-u. 17.

(a főtisztelendő Servita-rend zárda-palotában.)

Gyár: Központi városbáz. Alapítva 1878.

Figyelmeztetés! Ezen hirdetésre való vontakozással, továbbá ezen hirdetésnek be küldésével 20 kor. felüli bevásárlásnál — Gummiárunknál 20 szék zetéknyi kedvezményt nyújtok.

